

ด่วนที่สุด

ที่ พณ ๐๔๐๔/๒๕๖๔

กระทรวงพาณิชย์

๕๖๓ถนนนันทบุรี

อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

๘ พฤศจิกายน ๒๕๕๙

เรื่อง การบริหารจัดการการนำเข้าวัตถุดิบอื่นทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

เรียน เลขาธิการคณะกรรมการ

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. หนังสือรองนายกรัฐมนตรีเห็นชอบให้เสนอคณะกรรมการ

๒. สำเนาสรุปผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (นบขพ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙

๓. ร่างประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวสาลีเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้าในราชอาณาจักร พ.ศ.

ด้วยกระทรวงพาณิชย์ขอเสนอเรื่องการบริหารจัดการการนำเข้าวัตถุดิบอื่นทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และรองนายกรัฐมนตรี (นายสมคิด จาตุศรีพิทักษ์) กำกับการบริหารราชการกระทรวงพาณิชย์ ได้เห็นชอบให้นำเรื่องดังกล่าวเสนอคณะกรรมการด้วยแล้ว (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑)

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

คณะกรรมการมีมติเมื่อวันที่ ๑ ตุลาคม ๒๕๕๗ เห็นชอบองค์ประกอบและอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (นบขพ.) ที่มีรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์เป็นประธาน และอธิบดีกรมการค้าภายในเป็นกรรมการและเลขานุการ โดยมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องครบถ้วน ทำหน้าที่ติดตามสถานการณ์การผลิตและการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ตลอดจนพิจารณาแนวทางการบริหารจัดการตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อกำกับดูแลและส่งเสริมตลาดข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพและสามารถแข่งขันในตลาดได้

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะกรรมการ

สภาพปัญหา

(๑) ความต้องการใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ต่อปีมีประมาณ ๗-๘ ล้านตันซึ่งภายในประเทศสามารถผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ประมาณ ๔-๔.๕ ล้านตัน ไม่เพียงพอต่อความต้องการต้องนำเข้าวัตถุดิบอื่นมาทดแทน ซึ่งในช่วงปี ๒๕๕๘ - ๒๕๕๙ วัตถุดิบทดแทนที่ใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์ โดยเฉพาะข้าวสาลีในตลาดโลกมีราคาลดลงมากจนต่ำกว่าราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศไทย ประกอบกับประเทศไทยได้ลดอัตราภาษีนำเข้าข้าวสาลีข้างต้น ผู้ประกอบการจึงนำเข้าวัตถุดิบดังกล่าวเข้ามาใช้ทดแทนข้าวโพดในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อปริมาณการรับซื้อและราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศค่อนข้างมากกระทบเกษตรกรผู้ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์กว่า ๐.๔๕ ล้านครัวเรือน โดยเมื่อปี ๒๕๕๘ ที่ผ่านมา ผู้ผลิตอาหารสัตว์มีการนำเข้าข้าวสาลีประมาณ ๓.๙ ล้านตัน สำหรับ ปี ๒๕๕๙ (มกราคม - กันยายน) มีการนำเข้าข้าวสาลีประมาณ ๒.๗๗ ล้านตัน ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศ ยูเครน อาร์เจนตินา ฝรั่งเศส บราซิล สหรัฐอเมริกา และออสเตรเลีย ตามลำดับ ในส่วนการนำเข้า DDGS (กากข้าวโพดจากการผลิตเอทานอลเพื่อใช้ในอุตสาหกรรมอาหารสัตว์) ในปี ๒๕๕๘ (มกราคม - กันยายน) มีการนำเข้าประมาณ ๐.๔๘ ล้านตัน

(๒) สมาเกษตรกรแห่งชาติ ขอให้รัฐบาลแก้ไขปัญหาคาความเดือดร้อนของเกษตรกรผู้ผลิตพืชเศรษฐกิจหลักของไทย เกี่ยวกับการนำเข้าข้าวสาลี และ DDGS ในปริมาณที่มากเกินไป ส่งผลกระทบต่อผลผลิตของเกษตรกรผู้ปลูกข้าว ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ มันสำปะหลังโดยขอให้กระทรวงพาณิชย์พิจารณาควบคุมการนำเข้าข้าวสาลี และกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ตรวจสอบการใช้อาหารสัตว์ที่จำหน่ายให้กับเกษตรกรในเรื่องคุณภาพและผลกระทบต่อกระบวนการเปลี่ยนแปลงสูตรอาหารสัตว์ที่ใช้วัตถุดิบข้าวสาลีและ DDGS ที่นำเข้าจากต่างประเทศ

(๓) สมาคมการค้าพืชไร่ขอให้แก้ปัญหการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ของโรงงานอาหารสัตว์ที่มีปริมาณลดลงปัญหาการติดคิวเป็นเวลานาน เนื่องจากโรงงานอาหารสัตว์มีการเก็บสต็อกข้าวสาลีในปริมาณมาก รวมทั้งขอให้พิจารณาทบทวนปรับปรุงโครงสร้างภาษีอากรการนำเข้าข้าวสาลีเพื่อให้โรงงานอาหารสัตว์หันมาใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศเป็นวัตถุดิบหลัก

๓. สารสำคัญของข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

๓.๑ การปรับอัตราโครงสร้างภาษีข้าวสาลีของประเทศไทย

เมื่อปี ๒๕๓๘ ไทยผูกพันสินค้าข้าวสาลี (พิกัด ๑๐๐๑) ซึ่งรวมถึงอาหารสัตว์ (พิกัด ๑๐๐๑๙๙๙๐๐๐๐) ภายใต้องค์การการค้าโลก (WTO) ร้อยละ ๕๖ และได้ปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงสินค้าเกษตรในการลดภาษีลงสัดส่วนร้อยละ ๒๔ ภายใน ๑๐ ปีๆ ละเท่าๆ กัน จนเหลือร้อยละ ๒๗ ในปี ๒๕๔๗ และไทยยังคงผูกพันอัตราดังกล่าวภายใต้ WTO จนถึงปัจจุบัน ต่อมากระทรวงการคลังดำเนินการปฏิรูปภาษีศุลกากรในปี ๒๕๕๐ ซึ่งในขณะนั้นเห็นว่า สินค้าข้าวสาลีเป็นวัตถุดิบในอุตสาหกรรมอาหาร ดังนั้นเพื่อเป็นการลดต้นทุนการผลิตของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ได้ จึงลดภาษีข้าวสาลีเหลือร้อยละ ๐ ตามมาตร ๑๒ แห่งพระราชกำหนดพิกัดอัตราศุลกากร พ.ศ. ๒๕๓๐ (อัตราภาษี MFN) ซึ่งไทยใช้อัตราภาษีดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน

๓.๒ การใช้ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์

ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์เป็นวัตถุดิบทางการเกษตรที่ถูกนำไปใช้ในอุตสาหกรรมเลี้ยงสัตว์และปศุสัตว์ ประกอบด้วย โรงงานอาหารสัตว์ โรงงานแปรรูปผลิตภัณฑ์สัตว์ เพื่อใช้บริโภคภายในประเทศและส่งออก โดยมูลค่าอาหารสัตว์ มูลค่าผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์และประมง และมูลค่าบริโภคภายในประเทศและส่งออก มีมูลค่าประมาณ ๓๐๐,๐๐๐ ล้านบาท ๖๐๐,๐๐๐ ล้านบาท และ ๗๕๐,๐๐๐ ล้านบาท ตามลำดับ

๓.๓ ข้อกฎหมาย เรื่องที่เสนอดังกล่าว ใช้อำนาจตามพระราชบัญญัติการส่งออกปศุสัตว์และการนำเข้าในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. ๒๕๒๒ มาตรา ๕ วรรคหนึ่ง (๒) กำหนดสินค้าใดให้เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตในการส่งออก หรือในการนำเข้า และ (๖) กำหนดมาตรการอื่นใดเพื่อประโยชน์ในการจัดระเบียบการส่งออกหรือการนำเข้าตามพระราชบัญญัตินี้เพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนสร้างสมดุลด้านราคาสินค้าเกษตรให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมตามนโยบายของรัฐบาล

๔. การดำเนินการ

๔.๑ กระทรวงพาณิชย์ได้หารือร่วมกับโรงงานอาหารสัตว์ โดยโรงงานอาหารสัตว์ตกลงให้ความร่วมมือที่จะรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในฤดูการผลิตปี ๒๕๕๙/๖๐ จากเกษตรกรในราคา กก.ละ ๘.๐๐ บาท ความชื้น ๑๔.๕% ในพื้นที่ กทม. และปริมณฑล และจะบริหารจัดการรับซื้อไม่ให้ติดคิวในช่วงที่ผลผลิตออกสู่ตลาดพร้อมกันเป็นจำนวนมาก เพื่อให้เกษตรกรจำหน่ายข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ได้ในราคาที่เหมาะสม และเปิดช่องพิเศษเพื่อให้เกษตรกร/กลุ่มเกษตรกร/สหกรณ์ นำผลผลิตมาจำหน่ายโดยตรงได้ทันที

๔.๒ คณะกรรมการกลางว่าด้วยราคาสินค้าและบริการ ได้ออกประกาศเมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๙ กำหนดให้ผู้นำเข้าข้าวสาลีที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์เข้ามาในราชอาณาจักรต้องแจ้งข้อมูลปริมาณ สถานที่เก็บ แผนการนำเข้าและราคาเพื่อลดแรงกดดันและติดตามสถานการณ์อย่างใกล้ชิด

๔.๓ เนื่องจากการขอความร่วมมือให้โรงงานอาหารสัตว์รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ยังไม่สามารถแก้ไขปัญหาดัชนีที่จูงใจให้มีการหารือร่วมกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ กรมศุลกากร สำนักงานเศรษฐกิจการคลัง กรมการค้าต่างประเทศเพื่อพิจารณาแนวทางการบริหารจัดการนำเข้าข้าวสาลีให้มีความเข้มข้นมากขึ้น โดยได้มีข้อสรุปแนวทางประกอบด้วย การกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลีต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ และการปรับโครงสร้างอัตราภาษีการนำเข้าข้าวสาลีเป็นมาตรการสุดท้าย

๕. ประเด็นพิจารณา

ในการประชุมคณะกรรมการคณะกรรมการนโยบายและบริหารจัดการข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (นบขพ.) ครั้งที่ ๒/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๙ มีมติเห็นชอบการบริหารจัดการการนำเข้าวัตถุดิบอื่นทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ โดยกำหนดให้ข้าวสาลีเป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้าในราชอาณาจักร และกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลีต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ ในอัตราส่วน ๑ : ๓ (การนำเข้าข้าวสาลี ๑๐๐ ตัน รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ ๓๐๐ ตัน) โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าข้าวสาลีนำเข้าเพื่อใช้ในการผลิตอาหารสัตว์

๕.๑ โดยที่ประเทศไทยได้ปรับปรุงอัตราภาษีข้าวสาลี (พิกัด ๑๐๐๑๙๙๙๐๐๐) ลงจากอัตราร้อยละ ๒๗ เหลือร้อยละ ๐ โดยสมัครใจ การปรับขึ้นภาษีในขั้นนี้อาจส่งผลกระทบต่อระบบโครงสร้างภาษีและการส่งเสริมอุตสาหกรรมปศุสัตว์ จึงเห็นควรกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลีต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

๕.๒ ผู้แทนสภาเกษตรกรแห่งชาติได้ให้ข้อสังเกต ดังนี้

(๑) ปัญหาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ที่เพาะปลูกในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์ ทำให้ผู้ประกอบการโรงงานอาหารสัตว์ปฏิเสธการรับซื้อผลผลิตจากเกษตรกร ซึ่งอุตสาหกรรมอาหารสัตว์และปศุสัตว์ต้องปฏิบัติตามพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเช่นเดียวกับ IUU โดยกระทรวงพาณิชย์ได้มีมาตรการช่วยเหลือในระยะเร่งด่วน โดยเชื่อมโยงการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ที่ไม่มีเอกสารสิทธิ์อย่างไรก็ดีการเชื่อมโยงการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในพื้นที่ดังกล่าวอาจไม่ครบถ้วนประกอบกับราคาที่เกษตรกรได้รับต่ำ จึงเห็นควรให้มีการกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลีต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นการดูดซับผลผลิตและรักษาเสถียรภาพราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ

(๒) การนำเข้าข้าวสาลีเข้ามาในราชอาณาจักรจะต้องมีกำกับดูแลการนำเข้าข้าวสาลีให้เป็นไปตามมาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS) เนื่องจากข้าวสาลีมีการนำเข้าจากต่างประเทศอาจมีสารอะฟลาทอกซิน และสารกัมมันตภาพรังสีตกค้างอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปศุสัตว์ของไทย

(๓) ควรมีการทบทวนสูตรการผลิตอาหารสัตว์ที่นำข้าวสาลีมาใช้เป็นวัตถุดิบหลัก เนื่องจากการนำเข้าข้าวสาลีมาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสินค้าเกษตรอื่น อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสัตว์และอาจเกิดโรคระบาดในสัตว์

๕.๓ ทั้งนี้ คณะกรรมการ นบขพ. เห็นควรให้มีการกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลี ต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศข้างต้น และมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

(๑) กรมปศุสัตว์ กรมศุลกากร กรมการค้าต่างประเทศ กรมการค้าภายใน ร่วมกันพิจารณากำหนดแนวทางการปฏิบัติและการกำกับดูแลการนำเข้าข้าวสาลี ให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการรักษาเสถียรภาพราคาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ

(๒) กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเร่งดำเนินการสรุปข้อมูลการสำรวจพื้นที่ที่มีเอกสารสิทธิ์ที่ถูกต้องให้ชัดเจน เพื่อจะได้กำหนดมาตรการบริหารจัดการที่เหมาะสมต่อไป

(๓) กรมศุลกากร กรมปศุสัตว์ เข้มงวดการนำเข้าข้าวสาลีตามมาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (Sanitary and Phytosanitary Measures: SPS) เนื่องจากข้าวสาลีมีการนำเข้าจากต่างประเทศอาจมีสารอะฟลาทอกซิน และสารกัมมันตภาพรังสีตกค้างอาจส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปศุสัตว์ของไทย

(๔) กรมปศุสัตว์ ทบทวนสูตรการผลิตอาหารสัตว์ที่นำข้าวสาลีมาใช้เป็นวัตถุดิบหลัก เนื่องจากการนำเข้าข้าวสาลีมาใช้ทดแทนข้าวโพดเลี้ยงสัตว์และสินค้าเกษตรอื่น อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของสัตว์และอาจเกิดโรคระบาดในสัตว์

๖. ข้อเสนอเพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาให้ความเห็นชอบ

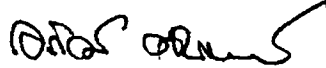
๖.๑ กำหนดให้ข้าวสาลีตามพิกัดอัตราศุลกากร ประเภทย่อย ๑๐๐๑.๙๙.๙๐ เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พร้อมทั้งกำหนดสัดส่วนการนำเข้าข้าวสาลี ต่อการรับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ ในอัตราส่วน ๑ : ๓ (นำเข้าข้าวสาลี ๑๐๐ ตัน รับซื้อข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ในประเทศ ๓๐๐ ตัน) โดยกำหนดให้ผู้นำเข้าข้าวสาลีนำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตอาหารสัตว์ ตามมติคณะกรรมการ นบขพ.

๖.๒ ร่างประกาศกระทรวงพาณิชย์ เรื่อง กำหนดให้ข้าวสาลีที่ใช้เป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ตามพิกัดอัตราศุลกากร ประเภทย่อย ๑๐๐๑.๙๙.๙๐ เป็นสินค้าที่ต้องขออนุญาตและต้องปฏิบัติตามมาตรการจัดระเบียบในการนำเข้ามาในราชอาณาจักร พ.ศ. (สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓)

๖.๓ มอบหมายหน่วยงาน ตามข้อ ๕.๓ ดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำกราบเรียนนายกรัฐมนตรีเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นางอภิรตี ดันตราภรณ์)

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์

กรมการค้าภายใน

โทร. ๐๒-๕๐๗-๕๗๑๘

โทรสาร ๐๒-๕๔๗-๕๕๐๒